

*Klaudia Wojnarowska
Paulina Machalska*

*„Wesele”
Opracowanie*

1. Wprowadzenie

- Autor: STANISŁAW WYSPIAŃSKI
- Data wydania: 1901r. (MŁODA POLSKA)
- Gatunek: Dramat
- Miejsce akcji: Dworek Włodzimierza Tetmajera i jego żony Anny we wsi Bronowice pod Krakowem.
- Czas akcji: Noc z 20 na 21 listopada 1900 podczas Wesela Lucjana Rydla i Jadwigi Mikołajczykówny

15.01.1869 - 28.11.1907r.
Kraków

2. Bohaterowie

Inteligencja:

Gospodarz - Włodzimierz Tetmajer, malarz, mieszkaniec Bronowic, mąż chłopki, Anny Mikołajczykówny. Podporządkowany żonie, niezdecydowany.

Pan Młody - Lucjan Rydel, poeta. To jego wesele jest opisywane w dramacie. Znajomy Stanisława Wyspiańskiego z czasów szkolnych.

Poeta - Kazimierz Przerwa-Tetmajer, brat Gospodarza, młodopolski poeta. Zauroczony w Racheli, flirtuje z Maryną. Dekadent.

Dziennikarz - Rudolf Starzewski, redaktor konserwatywnego krakowskiego pisma "Czas".

Radczyni - profesorowa Antonina Domańska, ciotka Lucjana Rydla.

Chłopi:

Gospodyni - Anna Mikołajczykówna - Tetmajerowa, siostra Panny Młodej.

Panna Młoda - Jadwiga Mikołajczykówna, młoda, piękna, dostojna i pełna wdzięku.

Jasiek - brat Panny Młodej, nieodpowiedzialny, gubi złoty róg przejęty od Gospodarza, schylając się po czapkę z piór.

Marysia - Siostra Anny i Jadwigi. Była zaręczona z malarzem Ludwikiem de Laveaux, uczniem Jana Matejki.

Rachela - Pepa (Józefa) Singer, - karczmarza z Bronowic. Córka Żyda.

Dziad - pamiętliwy, pamięta rabację galicyjską z 1846 r. (rzeź szlachty i ziemiaństwa dokonana przez chłopów); nie otrząsnął się ze strasznych wspomnień, zmartwiony o możliwość ich powrotu.

Czepiec - Błażej Czepiec, wuj Panny Młodej, odważny, porywczy, zawzięty, uparty.

3. PLAN WYDARZEŃ

3. PLAN WYDARZEŃ

AKT I

AKT I

1. Rozmowy gości weselnych:

Dziennikarz lekceważąco odnosi się do politycznych zainteresowań chłopów; Pan Młody zachwyca się żoną; Poeta flirtuje z Maryną; przybywa Żyd, który chce nakłonić Czepca do zwrotu pieniędzy, ponieważ sam ma dług u Księdza.

2. Przychodzi Rachela: w rozmowie z Panem Młodym zachwyca się uroczystością.

3. Gospodarz w rozmowie z Poetą mówi o wielkości i godności chłopów.

4. Dziad przypomina rzeź galicyjską z 1846 r.

5. Rachela rozmawia z Poetą o sztuce

i „żywej” poezji.

AKT II

1. Przybycie Chochoła, zapowiada nadejście innych zjaw.

2. Marysi pojawia się Widmo jej zmarłego narzeczonego; Dziennikarzowi Stańczyk; Poecie - Czarny Rycerz, potępiający jego zachowanie; Panu Młodemu Hetman, krytykujący ceremonię Wesela; Dziad widzi Upiora.

3. Do Gospodarza przybywa Wernyhora ze „Słowem-Rozkazem” zorganizowania chłopów i poprowadzenia ich do walki o wolność; zapowiada niezwykle wypadki i niezwykłych gości.

4. Gospodarz poleca Jaškowi zawiadomić chłopów o zbliżającej się walce, daje mu złoty róg otrzymany od Wernyhory, sam znajduje złotą podkowę, którą jego żona skrzętnie chowa do skrzyni.

AKT III

1. Gospodarz układa się do snu. Czepcowa i Gospodyni rozmawiają o weselu i gościach z miasta.
2. Z zewnątrz nadchodzą wieści o poruszeniu wśród chłopów i przygotowaniach do walki.
3. Panna Młoda i Poeta rozmawiają o Polsce, która jest w sercu każdego Polaka.
4. Czepca ogarnia poruszenie, budzi ze snu Gospodarza, który nie pamięta spotkania z Wernyhora. Przed chatą gromadzą się uzbrojeni w kosy chłopci.
5. Wpada podekscytowany Poeta, który opowiada o dziwnych zjawiskach widocznych na niebie. Wszystkich ogarnia podniosły nastrój, oczekują na coś niezwykłego.

6. Gospodarz ciągle nie może sobie przypomnieć, kto się u niego zjawił nocą. W końcu sobie przypomina. Wszyscy oczekują przybycia Wernyhory z Archaniołem. Nieruchomieją zapatrzeni w dal.
8. Przybywa Jasiek. Przypomina sobie, że miał zadać w róg, ale okazuje się, że go zgubił, kiedy podnosił swoją czapkę z piór.
9. Chochoł każe mu powyjmować chłopom z rąk kosy, a następnie gra melodię, w takt której zgromadzeni tańczą obłądny, monotony taniec.

4. Zjawy i przestanie

Chochoł - Słomiana pałuba.

Symbolizuje idee odrodzeńcze, możliwość podźwignięcia się z upadku, zmartwychwstania.

Druga znaczenie tego symbolu jest związane z ideą upadku, marazmu, bierności.

Rycerz - Zawisza Czarny.

Symbol potęgi, męstwa fizycznego i duchowego. Ukazuje się Poecie - dekadentowi, o rozchwianej psychice.

Stańczyk - nadworny błazen Zygmunta Starego. Ukazuje się Dziennikarzowi, aby wytknąć mu bierność, zakłamanie i fałsz. Jest symbolem mądrości politycznej. Wprowadza Dziennikarza w kryzys ideologii.

Hetman (Branicki) - Zdrajca ojczyzny. Symbol szlacheckiej prywaty i zdrady. Nawiedza Pana Młodego.

Upiór - widmo chłopca, Jakuba Szeli. Symbolizuje zbrodnie z czasów rabacji galicyjskiej i głębokiego podziału Polski na „panów” i „chamów”. Ukazuje się Dziadowi.

Widmo - duch Ludwika de Laveaux; malarza, narzeczonego Marysi, który zmarł na gruźlicę za granicą. Przywołany i „zmaterializowany” przez jej umysł, ukazuje się Marysi.

Wernyhora - legendarny poeta-wieszcz, który przybywa do Gospodarza z rozkazem rozpoczęcia powstania. Powierza mu Złoty Róg na sznurze. Rozpoczyna wątek narodowo-wyzwoleńczy.

5. Symbolika

Złoty Róg – powstanie, waleczność,
wyzwolenie narodu Polskiego

Czapka z piór – prywatna, obojętność

Sznur – niewola, pustka, rozpacz

Chocholi taniec – zniewolenie
narodu, bierność, brak zapału, zgrania
i porozumienia społeczeństwa

Chochoł – uśpiony, drętwy naród

Goście weselni – przekrój narodu

Polskiego

Złota podkova – szczęście
zaprzepaszczone przez chciwość i
brak porozumienia między
warstwami społecznymi.

6. Motywy i Problematyka

- Motyw Tańca
- Motyw Wesela
- Motyw Miłości
- Motyw Szatana
- Motyw Poety, Poezji
- Motyw Fantastyki
- Motyw Snu/ Zjaw/

7. Możliwe pytania maturalne

Jakie funkcje pełnią symbole w tekstach kultury? Odwołaj się do fragmentu "Wesela" Stanisława Wyspiańskiego, całego utworu i innych tekstów kultury.

Jaką funkcję w utworach pełnią sny i widzenia? Na podstawie III cz. "Dziadów" Adama Mickiewicza, całego utworu i innego tekstu kultury.

Jak intencje kształtują komunikat?

Jak autorzy w tekstach kultury przedstawiają życie na wsi?

Motyw fantastyki. Jaką funkcję pełni fantastyka na podstawie fragmentu "Doliny Issy" Czesława Miłosza i innych tekstów kultury?

W jaki sposób przedstawione są udręki miłości w literaturze?

Krytyka wad Polaków jako temat tekstów kultury. Omów zagadnienie na podstawie dramatu „Wesele”, całego tekstu oraz innych tekstów kultury.

Dziękujemy za uwagę

